

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Koniunktura i pomiar dobrobytu gospodarczego i społecznego

dr hab. Dominika Bochańczyk-Kupka, prof. UE

Organizatorzy

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
22 kwietnia 2021 r.

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

1

Trudne słowa

- koniunktura
- dobrobyt
- dobrobyt społeczny a dobrobyt ekonomiczny

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

2

Koniunktura gospodarcza

- zmiany **aktywności gospodarczej** przejawiające się w zmianach podstawowych wskaźników ekonomicznych.
- koniunktura gospodarcza = sytuacja gospodarcza = kondycja gospodarcza
- *Dobra lub zła koniunktura – co to znaczy?*

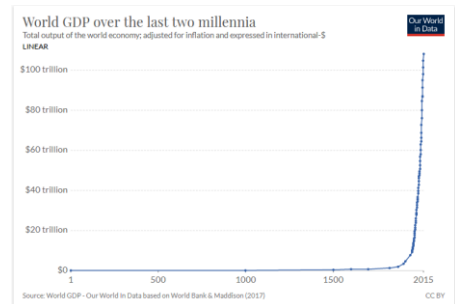
Miary koniunktury

Wskaźniki określające kondycję gospodarki:

- produkt krajowy brutto PKB (Gross Domestic Product),
- dochód narodowy brutto (Gross National Income – GNI),
- poziom inwestycji,
- poziom konsumpcji,
- wskaźniki bezrobocia,
- stopa inflacja
- etc

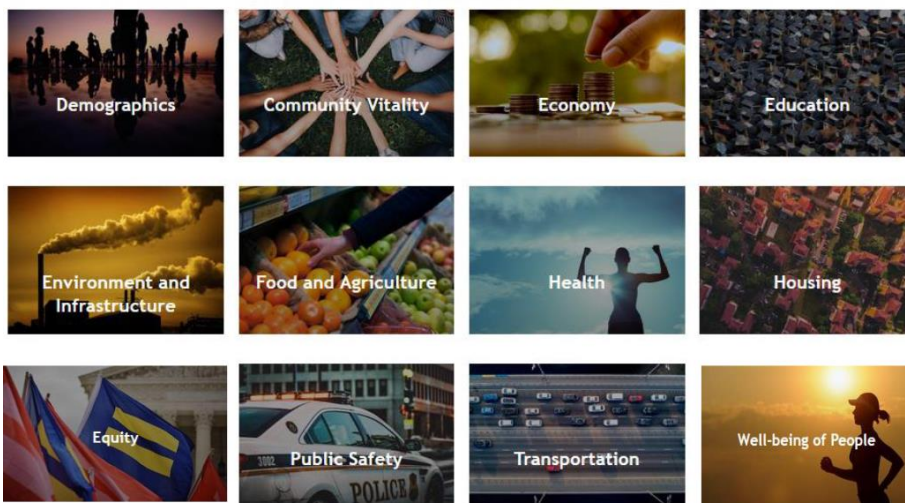
Wzrost i rozwój gospodarczy a dobrobyt

- Wzrost gospodarczy – miara ilościowa – miara dobrobytu ekonomicznego
- Rozwój gospodarczy – miara jakościowa – miara dobrobytu społecznego

Dobrobyt

- Dobry + byt
- Byt = warunki życia
- **Dobrobyt = dobre warunki życia = wysoki poziom życia**
- *Czy dla wszystkich ludzi dobrobyt oznacza to samo?*
- *Jak zmierzyć dobrobyt?*
- *Jak porównać poziom życia między ludźmi w różnych krajach?*

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

7

Miary dobrobytu

- **Produkt krajowy brutto (PKB, ang. Gross Domestic Product)**

jest miarą wielkości produkcji wytworzonej przez czynniki wytwórcze zlokalizowane na terytorium danego kraju, niezależnie od tego, kto jest ich właścicielem (tzn. przez obywateli danego kraju oraz przez cudzoziemców) rozpatrywaną w określonym czasie (np. 1 rok).

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

8

Metody liczenia PKB

- metoda sumowania produktów
- metoda sumowania dochodów
- metoda sumowania wydatków

Podstawowy wzór na PKB

(w wartościach rynkowych, metoda wydatkowa)

PKB = konsumpcja + inwestycje + wydatki rządowe + export netto
(export – import)

PKB może być liczony:

- w wartościach nominalnych (np. USD)
- na głowę mieszkańca (per capita)
- liczony według parytetu siły nabywczej (Purchasing Power Parity)

PKB w wartościach nominalnych w miliardach USD = jaka jest wartość dóbr wyprodukowanych na terytorium danego kraju

GDP (Nominal) Ranking

Country/Economy	GDP (Nominal) (billions of \$)						Growth (%)
	2020	Rank	2021	Rank	Share (%)	diff	2021
United States	20,807.27	1	21,921.59	1	24.1	-	3.08
China	15,222.16	2	16,834.59	2	18.5	5,087	8.24
Japan	4,910.58	3	5,103.18	3	5.61	11,731	2.32
Germany	3,780.55	4	4,318.49	4	4.74	785	4.18
France	2,551.45	7	2,917.67	5	3.21	1,401	6.03
United Kingdom	2,638.30	5	2,855.67	6	3.14	62.0	5.92
India	2,592.58	6	2,833.87	7	3.11	21.8	8.80
Italy	1,848.22	8	2,111.65	8	2.32	722	5.24
Canada	1,600.26	9	1,763.05	9	1.94	349	5.18
Korea	1,586.79	10	1,674.11	10	1.84	88.9	2.87
Russia	1,464.08	11	1,584.22	11	1.74	89.9	2.82
Australia	1,334.69	13	1,480.36	12	1.63	104	2.95
Spain	1,247.46	14	1,450.88	13	1.59	29.5	7.15
Brazil	1,363.77	12	1,431.62	14	1.57	19.3	2.83
Indonesia	1,088.77	15	1,167.18	15	1.28	264	6.11
Mexico	1,040.37	16	1,094.53	16	1.20	72.7	3.53

Można sprawdzić:

<https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDP@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOORLD>

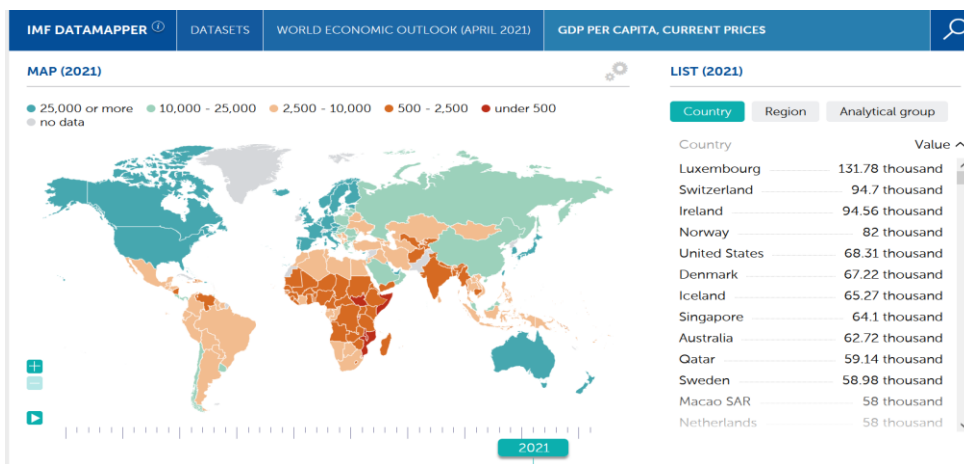
Źródło: <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDP@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOORLD/>

Czy populacja danego kraju ma znaczenie?

Liczba ludności w krajach świata w 2020 roku

#	Country (or dependency)	Population (2020)	Yearly Change	Net Change	Density (P/Km ²)	Land Area (Km ²)	Migrants (net)	Fert. Rate	Med. Age	Urban Pop %	World Share
1	China	1,439,323,776	0.39 %	5,540,090	153	9,388,211	-348,399	1.7	38	61 %	18.47 %
2	India	1,380,004,385	0.99 %	13,586,631	464	2,973,190	-532,687	2.2	28	35 %	17.70 %
3	United States	331,002,651	0.59 %	1,937,734	36	9,147,420	954,806	1.8	38	83 %	4.25 %
4	Indonesia	273,523,615	1.07 %	2,898,047	151	1,811,570	-98,955	2.3	30	56 %	3.51 %
5	Pakistan	220,892,340	2.00 %	4,327,022	287	770,880	-233,379	3.6	23	35 %	2.83 %
6	Brazil	212,559,417	0.72 %	1,509,890	25	8,358,140	21,200	1.7	33	88 %	2.73 %
7	Nigeria	206,139,589	2.58 %	5,175,990	226	910,770	-60,000	5.4	18	52 %	2.64 %
8	Bangladesh	164,689,383	1.01 %	1,643,222	1,265	130,170	-369,501	2.1	28	39 %	2.11 %
9	Russia	145,934,462	0.04 %	62,206	9	16,376,670	182,456	1.8	40	74 %	1.87 %
10	Mexico	128,932,753	1.06 %	1,357,224	66	1,943,950	-60,000	2.1	29	84 %	1.65 %
11	Japan	126,476,461	-0.30 %	-383,840	347	364,555	71,560	1.4	48	92 %	1.62 %
12	Ethiopia	114,963,588	2.57 %	2,884,858	115	1,000,000	30,000	4.3	19	21 %	1.47 %

PKB per capita w 2021

- Interaktywna mapa <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOORLD>

PKB per capita PPP (liczony parytetem siły nabywczej)

- wskaźnik poziomu różnic w cenach między krajami.
- informuje jaki jest koszt określonych towarów lub usług w różnych krajach
- Co możemy za 1 dolara (USD) kupić i w jakich ilościach w poszczególnych krajach

15

Rozkład dochodu – czy wszyscy obywatele mają to samo?

- Współczynnik Giniego

16

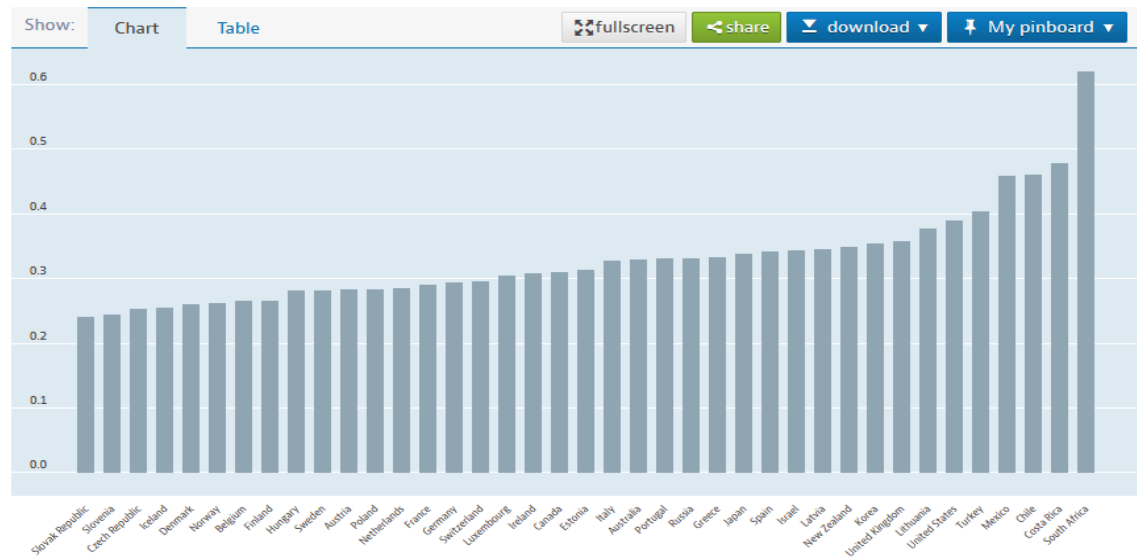
Współczynnik Giniego (ang. Gini coefficient)

- przyjmuje wartości od 0 do 1.
- wyższa wartość oznacza, że rozkład dochodów jest bardziej nierównomierny, natomiast wartości bliskie zero sugerują, że podział produktu społecznego zbliżony jest do egalitarnego (równego).
- często wartość współczynnika Giniego podaje się w procentach, co sprawia, że osiąga on wartości z przedziału 0-100%.

17

Income inequality Gini coefficient, 0 = complete equality; 1 = complete inequality, 2018 or latest available

Source: OECD Social and Welfare Statistics: Income distribution

18

Nowa miara - Dochód narodowy brutto

ang. Gross National Income

Dochód narodowy brutto jest miarą poziomu dochodów kraju.

Obejmuje **cały dochód** uzyskany przez **mieszkańców kraju i firmy**, w tym wszelkie **dochody uzyskane za granicą** - obejmuje zarobki ze źródeł zagranicznych.

Źródło definicji: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Tekst mający znaczenie dla EOG)

Miejsce publikacji: (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013, str. 1, z późn. zm.)

Miary rozwoju – miary dobrobytu społecznego

- oprócz dochodu co jeszcze wpływa na nasz dobrobyt?

Human Development Index – Indeks Rozwoju Człowieka

- to syntetyczna miara opisująca zmiany w zakresie społeczno-ekonomicznego rozwoju poszczególnych krajów
- system wprowadzony został przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ) w celu umożliwienia porównań międzynarodowych
- bierze pod uwagę: poziom dochodów, edukację oraz ochronę zdrowia

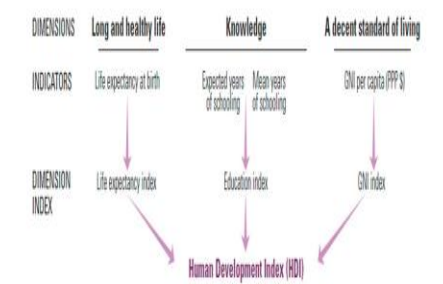
Elementy składowe HDI

Wymiary:

- długie i zdrowe życie: długość życia
- wiedza: przewidywana liczba lat nauki, średnia liczba lat nauki
- przyzwoity poziom życia

Miary:

- długie i zdrowe życie: wskaźnik długość życia
- wiedza: wskaźnik edukacji
- przyzwoity poziom życia: wskaźnik GNI per capita PPP

Human Development Index (HDI) Ranking

From the 2020 Human Development Report

Search in table

Page 1 of 19 >

	Rank	Country	HDI value (2019)	Life expectancy at birth (years) SDG3	Expected years of schooling (years) SDG 4.3	Mean years of schooling (years) SDG 4.6	Gross national income (GNI) per capita (PPP \$) SDG 8.5
	1	Norway	0.957	82.4	18.1	12.9	66,494
	2	Ireland	0.955	82.3	18.7	12.7	68,371
	2	Switzerland	0.955	83.8	16.3	13.4	69,394
	4	Hong Kong, China (SAR)	0.949	84.9	16.9	12.3	62,985
	4	Iceland	0.949	83.0	19.1	12.8	54,682
	6	Germany	0.947	81.3	17.0	14.2	55,314
	7	Sweden	0.945	82.8	19.5	12.5	54,508
	8	Australia	0.944	83.4	22.0	12.7	48,085
	8	Netherlands	0.944	82.3	18.5	12.4	57,707
	10	Denmark	0.940	80.9	18.9	12.6	58,662

Source: Human Development Report Office 2020. • Created with Datawrapper

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIECY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

23

Human Development Index (HDI) Ranking

From the 2020 Human Development Report

Search in table

< Page 2 of 19 >

	Rank	Country	HDI value (2019)	Life expectancy at birth (years) SDG3	Expected years of schooling (years) SDG 4.3	Mean years of schooling (years) SDG 4.6	Gross national income (GNI) per capita (PPP \$) SDG 8.5
	11	Finland	0.938	81.9	19.4	12.8	48,511
	11	Singapore	0.938	83.6	16.4	11.6	88,155
	13	United Kingdom	0.932	81.3	17.5	13.2	46,071
	14	Belgium	0.931	81.6	19.8	12.1	52,085
	14	New Zealand	0.931	82.3	18.8	12.8	40,799
	16	Canada	0.929	82.4	16.2	13.4	48,527
	17	United States	0.926	78.9	16.3	13.4	63,826
	18	Austria	0.922	81.5	16.1	12.5	56,197
	19	Israel	0.919	83.0	16.2	13.0	40,187
	19	Japan	0.919	84.6	15.2	12.9	42,932

Source: Human Development Report Office 2020. • Created with Datawrapper

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIECY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

24

From the 2020 Human Development Report

Search in table

Page 4 of 19

	Rank	Country	HDI value (2019)	Life expectancy at birth (years) SDG3	Expected years of schooling (years) SDG 4.3	Mean years of schooling (years) SDG 4.6	Gross national income (GNI) per capita (PPP \$) SDG 8.5
	31	United Arab Emirates	0.890	78.0	14.3	12.1	67,462
	32	Greece	0.888	82.2	17.9	10.6	30,155
	33	Cyprus	0.887	81.0	15.2	12.2	38,207
	34	Lithuania	0.882	75.9	16.6	13.1	35,799
	35	Poland	0.880	78.7	16.3	12.5	31,623
	36	Andorra	0.868	81.9	13.3	10.5	56,000
	37	Latvia	0.866	75.3	16.2	13.0	30,282
	38	Portugal	0.864	82.1	16.5	9.3	33,967
	39	Slovakia	0.860	77.5	14.5	12.7	32,113
	40	Hungary	0.854	76.9	15.2	12.0	31,329

Source: Human Development Report Office 2020. • Created with Datawrapper

25

Human Development Index (HDI) Ranking

From the 2020 Human Development Report

Search in table

Page 19 of 19

	Rank	Country	HDI value (2019)	Life expectancy at birth (years) SDG3	Expected years of schooling (years) SDG 4.3	Mean years of schooling (years) SDG 4.6	Gross national income (GNI) per capita (PPP \$) SDG 8.5
	181	Mozambique	0.456	60.9	10.0	3.5	1,250
	182	Burkina Faso	0.452	61.6	9.3	1.6	2,133
	182	Sierra Leone	0.452	54.7	10.2	3.7	1,668
	184	Mali	0.434	59.3	7.5	2.4	2,269
	185	Burundi	0.433	61.6	11.1	3.3	754
	185	South Sudan	0.433	57.9	5.3	4.8	2,003
	187	Chad	0.398	54.2	7.3	2.5	1,555
	188	Central African Republic	0.397	53.3	7.6	4.3	993
	189	Niger	0.394	62.4	6.5	2.1	1,201

Source: Human Development Report Office 2020. • Created with Datawrapper

26

Czy coś jeszcze wpływa na nasz dobrobyt?

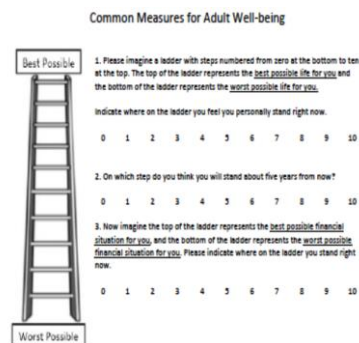
- Co?
- Jak to zmierzyć?
- Jak porównać kraje??

Inne wskaźniki

- Happy Planet Index, HPI
- Subjective Well-Being, SWB

Co ciekawego w nich jest?

- HPI – ślad ekologiczny
- SWB – badanie ankietowe, drabina o 10 stopniach, gdzie jesteś teraz a gdzie będziesz za 5 lat? Badanie subiektywne

Dziękuję 😊

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

29

30